

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

Emptio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

*Emphyteusis.*Vide v. *Fendum.**Emptio.*Vide v. *Contractus, Monopolia, Venditio.*

1. **E**mpcio est contractus ultro citroque emptorē & venditorē obligans, eo quod emptor obligetur ad tradendum pretium pro merce, & venditor obligetur ad tradendas merces pro pretio. Venditio verò est etiam contractus ultro citroque emptorem & venditorem obligans; ita ut venditor obligetur ad tradendam mercem pro pretio, & emptor obligetur ad tradendum pretium pro merce. Emptio & venditio possunt perfici solo consensu externus expresso, neque traditio est de essentia venditionis, contra nonnullos, *tom. 2. de Contractibus, disp. 3 q. 2. punct. 1. n. 1. & seq.*

2. Hinc sequitur gabellas quæ solvendæ sunt ex emptio-
ne aut venditione antea celebrata, persolvendas esse priori
gabellario; non verò successorì, si ante conditionis even-
tum mutati sunt gabellarii. *ibid. n. 6.*

3. Omnia quæ pecunia æstimantur (qualia non sunt spi-
ritualia per se, ut calices, res sacræ, &c. quæ vendi non pos-
sunt, nisi ratione materiæ,) vendi possunt; nisi adsit aliqua
specialis prohibitio, seu circumstantia, quæ venditionem
reddat invalidam, aut illicitam & peccaminosam; ut est ven-
ditio rei alienæ, & eorum quæ tantum inferviunt ad malum
usum, aut venditio Templi absque Principis auctoritate, aut
venditio hominis liberi, quamquam exculatur pater ven-
dens filium ob nimiam egestatem, aut pro solvendis debitis,
pro vita propria redimenda, aut etiam pro alio redimendo,
ut patet exemplo S. Paulini Episcopi Nolensis, qui seipsum
vendidit pro filio viduæ redimendo. Reliqua verò vendi
possunt, ut jactus retis, partus pecorum, fructus agrorum,
actiones, jura, hæreditates, & res omnes ex se indifferentes
pretio æstimabiles. *ibid. punct. 2. n. 1. & seq.*

4. Venditio cum pacto retrovendendi in favorem so-
lius venditoris licita est, interveniente justo pretio, inten-
tione emendi & vendendi, & modo nulla adsit læsio, &

fructus

fructus rei emptæ pertineant ad emptorem, quia res domo non fructificat; limita tamen, præciso contractu locationis fructuum cum pacto retrovendendi celebrato; celebrari enim licitè potest, modo non celebretur ad palliandam utilitatem. *ibid. punct. 3. n. 3. & seq.*

5. Petes, quanti res vendi possit? Resp. rem tanti vendi posse, quanti valet juxta taxam Principis, vel communem prudentium hominum æstimationem: propterea vendentes aliquid supra justum pretium rigorosum, aut ementes infra infimum, tenentur ad restitutionem illius, quod acceperunt non servata iusti pretii latitudine; & res pretiosas parvi emi posse in iis locis, in quibus passim parvi æstimantur: nam tanti emuntur, quanti valent in iis locis. Non erit tamen tutus in conscientia, qui emit nummo aureo gemmam à multo ignaro valoris gemmæ, protestans se nolle plus dare, sed que velle excessum retinere titulo donationis. Ratio est, quia rusticus censetur involuntariè donare, cum ignoret gemmæ valorem; ad validam autem donationem requiritur perfectum voluntarium. *ibid. punct. 4. n. 3. & seq.*

6. Sed quid faciendum, & quodnam pretium servandum est, quando extant duo pretia, quorum unum taxatum fuit à Principe, alterum à communi hominum æstimatione? Servandum est pretium justum taxatum à Principe; secus si non sit justum, sed iniquum. Non extat obligatio servandi pretium taxatum à Principe, quando res notabiliter variata est quoad valorem: neque quando omnes, vel major pars taxam Principis impunè violet, sciente Principe. *ib. 7. & seq.*

7. Licet aliquando rem pluris vendere, quam alioquin venderetur, & minoris emere, quam alioquin emeretur, concurrentibus his circumstantiis: multitudine emptorum & copia pecuniæ, affectu ad rem quæ venditur, ut si venditor agrè se privet ea re; lucro cessante venditori in gratiam emptoris rem vendenti, aut damno emergente, quod patitur creditor vendendo credita pecunia. Alia conditio seu causa augendi pretium est periculum amittendi totum, vel partem pretii, vel periculum recuperandi pretium cum expensis & molestiis: videtur tamen admonendus emptor de hac re, ne invitus emat majori pretio, quam fortè aliunde emissit. Sed petes, an venditor, qui pretium auxit ob periculum prædictum possit excessum pretii sibi retinere, si postea damnum re ipsa non patiatur? Potest retinere, modo pretium

cium non fuerit immoderatum, & reverà subesset periculum amittendi totum vel partem pretii, vel recuperandi pretium cum expensis, &c. *Ib. n. 13. & seq.*

8. Sicut autem propter lucrum cessans, & damnum emergens; aut propter periculum amittendi pretium, res potest pluri vendi credito quàm alioquin venderetur; ita etiam emptor potest minoris emere anticipata solutione, si anticipata solutio sit illi causa damni emergentis, aut lucri cessantis, aut adsit periculum recuperandi rem emptam. *Ib. n. 20.*

9. Alia conditio seu causa augendi, vel diminuendi pretium est modus vendendi; nam aliquando una res carius venditur uno modo, quàm alio: ut si merx minutatim vendatur, carius venditur, quàm si venderetur in magna quantitate; aut si merx ultrò offeratur, vilius venditur, quàm si venderetur in magna quantitate; nam merx oblata, vilescit: aut si quid sub hasta vendatur, aliquando carius venditur, & aliquando vilius, juxta paucitatem, aut multitudinem, fervoremque contrahentium: sic enim res exponitur periculo utriusque fortunæ, lucrandi scilicet & perdendi. Reliquæ verò conditiones, propter quas licet aliquando rem minoris emere, quàm alioquin emeretur, sunt multitudo mercium, & raritas emptorum; inopia pecuniæ, & modus vendendi, modò res non habeat pretium à lege constitutum. *Ib. n. 21. & 22.*

10. Estne illicitum rem carius vendere extraneis & peregrinis, quàm indigenis & naturalibus? Est illicitum, si excedantur limites justii pretii, cum illud excedere non liceat, etiam in venditione eorum, quorum pretium taxatum non est à Principe, vel à communi hominum æstimatione. Imò servandum est adhuc justum pretium in ludis sortium, seu chirographorum vulgò *al lotto*, habita ratione debiti laboris & rei. Neque venditor potest rem carius vendere, eo quòd ea sit valde utilis, vel commoda emptori. Intellige præcisa tamen semper ratione damni, vel lucri cessantis, vel affectus ad rem. Neque indigentia particularis alicujus emptoris est causa sufficiens ad augendum pretium rei, alioquin sequeretur eam posse carius vendi pauperi, quàm diviti. *Ib. n. 24. & seq.*

11. Tenenturne ad restitutionem venditores, qui mendacijs affirmant rem sibi tantum retulisse, vel tanti aliis vendidisse, ut emptor augeat pretium? Peccant ut plurimum venia.

nialiter peccato mendacii, & regulariter non tenentur restitutionem: nam hæc sunt communia mendacia, & homines ferè communiter norunt hæc esse stratagemata venditium, quibus emptores fidem non præstant; secus si emptores hujusmodi mendaciis pertrahantur ad emendum maioris pretio quàm alioquin emissent, ignorantes hæc esse stratagemata venditorum. *ib. n. 31.*

Episcopus.

Vide v. *Lex, Suffragium, Suspendio.*

Eucharistia.

Vide v. *Sacramentum.*

1. Eucharistia est sacramentum consistens sub speciebus panis & vini consecratis, significans Christum, & refectio- nem spiritualem: species consecratæ spectant ad hoc sacra- mentum. *tom. 1. de Sacramento Eucharistia, disp. 4. quæst. 1. punct. 1. n. 3. & 4.*

2. Sacramentum Eucharistiæ consistit in consecratione materiæ, seu materia consecrata, seu in speciebus consecra- tis: consequenter consistit in re permanente, & non in susce- ptione. *ib. n. 6.*

3. Fuit institutum à Christo prima die azymorum in ulti- ma cœna, ut patet *Luc. 22. Marc. 14.* Potuit Eucharistia con- tinere Christum ante Incarnationem, cum id non implicet. *ib. punct. 2. n. 2. & 4.*

4. Eucharistia adultis, saltem baptizatis, necessaria est, & ex præcepto Ecclesiastico, & divino affirmativo; secus de- cendum de infantibus, quibus Eucharistia non est necessa- ria, neque necessitate medii, neque necessitate præcepti. *ib. punct. 3. n. 2. & seq.*

5. Plures hostiæ consecratæ & consideratæ, quatenus uno actu sumuntur, sunt unum sacramentum: hinc recipiens plu- res hostias, aut unam grandio- rem, non recipit majorem gratiam ex opere operato; neque communicans sub utraq; specie (sacerdote excepto) plus gratiæ recipit, quàm qui sub una tantum specie communicat. *ib. punct. 4. n. 3. & seq.*

6. Materia remota sacramenti corporis Christi est panis